

גיליון מס' 347 ראש השנה
תש"פ שנה שביעית

להצלחת עמותת
"עזרת ישראל"

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

נודב ע"י בני הרה"צ רבי נח חפץ שליט"א ממקורבי רבינו שליט"א לרפואתו השלמה במהרה

ביאורים בתפילת ראש השנה

בספר חיים וכו' לחיים טובים ולשלום.

גם לאחר שנכתב בספר חיים וכו', מבקשים שוב "לחיים טובים ולשלום". ונכון לפרש כי הרי יש עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ה', ב), ומבקשים בנפרד שהחיים והברכה והשלום כו' יהיו לחיים טובים ולשלום! ועו"ל שמוסיפים לבקש **שישאר כן לתמיד**.

ופרנסה טובה.

היינו פרנסה כשרה בלי רמאות, ולא חלילה פרנסה רעה כרגיל בעוה"ר. ומה שמזכירין כאן "פרנסה טובה" בין הדברים העיקריים, "פרנסה" הולך גם על תורה, שזו פרנסתנו. ומה שמבקשים על "חיים" ו"מזונות" ולא על "בנים" – הוא בכלל "חיים" חיי העולם. (עיין רבינו בחיי פ' וירא דתיבת "חיים" כוללת רפואה).

זכור ונכתב לפניך.

זכור ועו"ל נכתב. והלשון "נכתב לפניך" משמע שאחרים כותבין לפניו, והיינו כמו שאמרו חז"ל (מדרש רות ה' ו') על הפסוק "ויכתב ספר זכרון לפניו" (מלאכי ג' ט"ז): משה ואלהיו כותבים והקב"ה חותם על ידן, ודייקו כן מדכתיב "לפניו", ע"ש. אך צ"ע ממה שבתפילת נעילה אומרים "ונחתם לפניך" והרי החתימה בוודאי שהיא רק על ידי הקב"ה, כדאיתא להדיא בירושלמי (סנהדרין פ"א ה"א), והלשון מורה שנחתם ע"י אחרים? – הקב"ה מהרהר וזה נחתם.

לחיים טובים.

בג' ברכות אחרונות מבקשים על חיים "טובים", כי כבר ביקשנו על "חיים" בג' ברכות ראשונות. (ועיין מ"ב ס' תקפ"ב סקט"ז ובס' "משך חכמה" ריש פ' ברכה). (שי"ח שפתותינו)

עלי שי"ח

'שנה טובה ומתוקה'

בימים אלו מגיעים יהודים רבים מכל גונוי הקשת אל בית רבינו, כפי כולם משאלה דומה: לקבל ברכה לשנה טובה, הכל מעוניינים בשנה של שפע וישועה. תכלה שנה וקלילותיה ותחל שנה וברכותיה.

מעניין, כי רבינו סבור וממליץ לעשות מאמץ ושנוי כל שהוא כדי לזכות לקבל שפע משמים. לאנשים רבים הוא מבקש לקבל איזה קבלה קטנה, כגון לגדל זקן, להתלבש כראוי בלי שרוולים קצרים ועל ידי זה יזכו שיהיה להם שנה טובה.

סח רבי נתן איינפלד שליט"א, ששמע מרבינו באחד השנים, בלי ראש השנה אחרי שעברו לפניו אלפי איש לקבל את ברכת ההג, שאמר לו: 'היו כמה אנשים שעברו ואמרו שנה טובה אבל משום מה לא השבתי להם, הרגשתי שלא הולך להשיב להם', כי אכן דבר ה' בפיו וכמו שמצינו (ברכות ל"ד ב') אצל רבי הנינא בן דוסא שאמר, אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל ואם לאו יודע אני שהוא מת, ויעזור ה' שנכתב כולנו ונחתם לשנה טובה ומבורכת.

רבינו אמר כי בראש השנה נוסח הברכה איש לרעהו אינו 'גוט יום טוב' כמו כל חג, אלא רק לשנה טובה תכתב ותחתם כמו שהביא הרמ"א סוף סימן תקפ"ב.

בכרכה ענפכה כולנו עשה טובה
יחמק יסוע טובה

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיחי'

ימים אלו הם ימים של חשבון נפש, כל אחד ואחד לעצמו על כל מה שעבר בשנה האחרונה, גם אנחנו אם נסתכל לאחור א"א לתאר ולשער את הצמא הגדול ההולך וגובר מדי שבוע איך שרבים מבקשים עוד ועוד ללמוד מתורתו של רבינו שליט"א, וב"ה זוכים אנו לסיים את השנה עם סיפוק גדול של סייעתא דשמיא בהוצאת הגליון מדי שבוע בשבוע והפצתו בבתי הכנסת ובהיכלי התורה כאן בארץ ישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם.

זו גם ההזדמנות להודות לכל אותם שותפים בהפצת דברי התורה ע"י הדפסת הגליון והפצתו במקום מגוריהם ובפרט לגרים מעבר לים אשר מדפיסים מדי שבוע את הגליון ומזכים את הרבים, וכן אלו שנדבה ליבם להיות שותפים בהוצאות לזיכוי הרבים במשך השנה.

לקראת הימים הנוראים וימי החגים הבעל"ט יצאו לאור א"ה קבצים מורחבים במיוחד, מתורתו של רבינו וגדולי ישראל. כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 20 ₪ יועבר שמו למרן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.

השבוע ציינו בכלל ישראל את הסתלקותו של מרן בעל המשנה ברורה והחפץ חיים ונשאל רבינו: מה יש לומר לתורמים על ענין החזקת התורה?

ואמר רבינו: שהחפץ חיים (שמירת הלשון שי"ג פ"ו) כתב שהללו המחזיקים תורה לעתיד לבוא הם יידעו ללמוד, שהרי כתוב שיישבו במחיצת תלמידי החכמים - "בצל החכמה בצל הכסף" ואם לא יידעו ללמוד איזה שכר יש להם בכך, זה עונש, על כורחך שיידעו ללמוד. רבנו אמר זאת בשמחה גדולה רבה כמי ששמח בשבילם - כמה טוב יהיה להם שיידעו ללמוד!

ואשרי הזוכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א

ניתן לפנות למס': 053-3145900

וכן ניתן להעביר גם באשראי דרך קהילות / נדרים בבתי הכנסת

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

עלי הדף

ביאור מתני' דיומא "וכבש עשו לו מפני הבבליים שהיו מתלשים בשער"

מעילה י"א ב' משום דה"ל תרה"ד ואיברי שער המשתלח ב' כתובין הבאין כאחד (שמועלין א"ג דנעשית מצותן) ואין מלמדין הניחא למ"ד אברי שער המשתלח אין נהנין אלא למ"ד נהנין וכו' מבו' דעכ"פ עד שלא נעשית מצותו לכו"ע מועלין בשעיר המשתלח. ויל"ע מהא דתנן ביומא ס"ו א' וכבש עשו לו מפני הבבליים שהיו מתלשים בשערו ואומרים לו טול וצא וראיתי בפ' רבינו אליקים שמפרש בשערו של השעיר (וע"ש ברש"י ובשיח יצחק מש"כ) אמנם במאירי פ' ה' הכונה בשערו של האיש המולכו ועשו כבש כדי לא לצער את האיש המולכו ולכא' דבריו מוכרחים דהא השעיר אסור בגיזה ועבודה שקדוש קדוה"ג ויש בו מעילה וגם תולש אסור עכ"פ מדרבנן כמ"ש הר"מ פ"א ממעילה ה"י ועוד שהרי אסור לתלוש ביוה"כ בין מאדם בין מבהמה עכ"פ מדרבנן ואף דה"ל מלאכה שא"צ לגופה מ"מ מדרבנן אסור וע"כ צ"ל דאין הכונה שהיו תולשין ממש רק שהיו מושכין בשערו, ועדיין ק' הרי אסור להזיז שערו של בע"ח ביו"כ שהוא מוקצה כמ"ש בבה"ל (סי' ש"ב ס"א ד"ה מקנחה בשם התו"ש) וע"ש שפקק בזה ונשאר בצ"ע וע"כ דמירי באדם, אמנם י"ל דשעיר המשתלח כיון שניתן להולכו אינו מוקצה כלל אכן התוס' בסוכה (מ"ב ב' ד"ה טלטול) כ' גבי לולב דאע"ג דעומד למצותו בו ביום מ"מ שלא בזמן מצותו הוא מוקצה ושמה יש לחלק בין שעיר שעדיין לא נעשה מצותו ומותר לסייע להמשלח וזו ד' רבנו אליקים, שר"מ בפסקי הרי"ד שכ' שהיו מתלשין בשערו והיו עוברין שאסור לתלוש מבע"ח ביוה"כ ומבו' שהוא מפרש שהיו תולשין מהשעיר וס"ל דהוא תלישה ממש ולכן עשו כבש שלא יכשלו באיסור.

(שקל הקדש פ"ד מהל' שקלים ה"ה בה"ל ד"ה כבש)

מענייני ראש השנה

בקשו לשאול. מה לדבר בכינוס לפני ראש השנה, בענין בין אדם לחברו? מדת הויתור זה הדבר החשוב ביותר, ושידברו על כך, יש בזה בדברי חז"ל. אבל יש לדעת שכאשר מתנהג בויתור, לפעמים אסור לוותר, והכוונה ברוחניות. אבל בענייני העולם הויתור הוא החשוב ביותר, ויועיל הרבה ליום הדין. סיפר רבינו: בערב ראש השנה הייתי עושה סיום על קידושין והחזון איש ביקשני שאכנס אליו בשעת סיום כי יש ענין של תענית באותו יום, ואף שאסור לו להתענות אבל מהיות טוב, למה שלא יהיה בסיים.

בליל ראש השנה נכבה אחד מנרות יו"ט וכן ביום כיפור נכבה אחד מנרות היום טוב? מסתמא נהיה סדק בדלת ונשב אויר. ואם יבררו שלא זו הסיבה? אין בזה כלום. (כל משאלותיך)

החובות של רבינו בערב יום הדין

בשנה שחלפה בערב יום כפור אחה"צ אמר רבינו לנכדו חביבו הרה"ג רבי גדליה שליט"א "יש לי חובות" שאלו נכדו הרי בבוקר סבא סיים את כל הספק לימודיו כשישבת על ידו וכידוע שרבנו קורא להספק לימודיו חובות. אמר רבינו יש לי חובות לחזור בתשובה צריך לזרוק את כל העברות ולחזור בתשובה יהי רצון שנזכה כולנו לחזור בתשובה שלמה.

מספר הודעות לקראת ראש השנה

אמירת הסליחות בבית הכנסת לדרמן בהשתתפות

מרן רבינו שליט"א כל בוקר בשעה 05:15 בבוקר

בער"ה בשעה 03:55

בעשרת ימי תשובה בשעה 05:10

צום גדליה 04:50

ערב יו"כ 05:40

רבינו שליט"א יקבל בליל יו"ט א' דר"ה אחרי תפילת מעריב את כלל הציבור לברכת שנה טובה רבינו שליט"א יסיים כמנהגו את מסכת קידושין בערב ראש השנה לאחר תפילת שחרית.

הלימוד בערב ראש השנה

אמר רבינו שכאשר לומד גיטין [בסדר לימודי הש"ס שלן] מריחים את ראש השנה [דבער"ה מסיים רבינו קידושין בלימוד של שמונה דפים ליום].

דכו של רבינו לסיים את הש"ס בכל שנה וזמן הסיום הוא בערב פסח, אמנם גם בערב ראש השנה נוהג רבינו לסיים חצי ש"ס [שאז גומר סדר נשים], וכדי לעמוד בזמן זה הנהיג רבינו לעצמו ללמוד במסכתות נדרים וסוטה הספק דפים כפול, דהיינו שש עשרה דף ליום, משום שבלא זה לאיספיק לסיים סדר נשים עד ערב ראש השנה, וביאר רבינו הטעם שעושה כן דווקא במסכתות נדרים וסוטה, מפני שבמסכת נדרים יש עמודים קטנים. ובמסכת סוטה יש הרבה אגדות.

(החובות)

יפה מראה

הלכות תקיעת שופר

בדרך כלל רבינו אינו מקפיד על 'חומרות' למניחה, או דקדוקים שונים, אין לו כמעט דרישות מאחרים, הוא נוהג סעיף אחר סעיף על פי שולחן ערוך, בלי התחכמויות ומה שמכונה כיום 'נערווען', העיקר לקים את המצווה כהלכתו. יוצא מכלל זה תקיעת שופר.

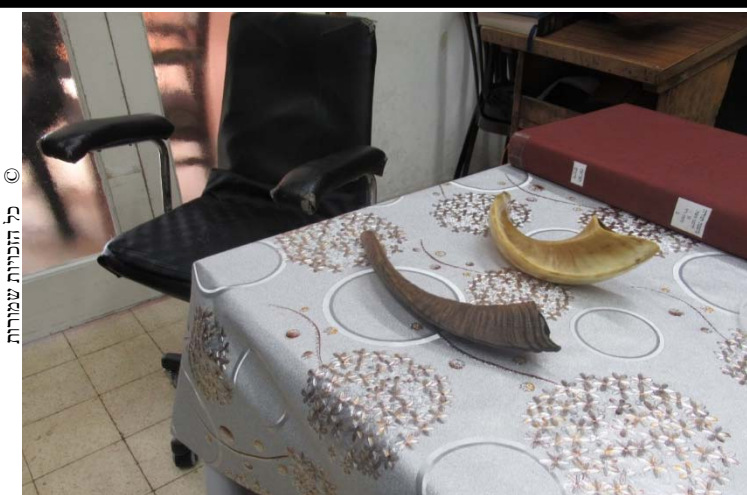
במצוה זו של שמיעת קול שופר, הוא מקפיד על החיבור בין השברים לתרועה שיהיה כמו שרצה מרן החזון איש זצ"ל. לדעתו, ההפסק בין השברים לתרועה בתקיעות דמיושב לא צריך מורגש כלל, ובתקיעות דמעומד ההפסק הוא 'משהו' של פחות מכדי נשימה, וזה מהדברים הבודדים שביקש רבינו שליט"א להחמיר לעצמו לצאת שוב ידי חובה.

במשך שנים רבות, היה מבקש רבינו שליט"א לשמוע אחרי התפילה שוב את התקיעות כפי רצונו, כי לא היה מרוצה כ"כ ממה שתוקעים בבית הכנסת. בשנים האחרונות החלו לדקדק בזה יותר וזה לשביעות רצונו, וכבר שוב לא מבקש לשמוע אחרי התפילה תקיעות נוספות.

וכאמור לעיל, אין לו ענין לשמוע אחרי התפילה תקיעות כמנהג עדת תימנים או ספרד וכדו', כי אחר שיצא את המצוה, שוב אינו מחפש חומרות נוספות.

בתמונה:

שני שופרות המצויים באמתחת גנזיו של רבינו שליט"א. את השופר הימני קנה רבינו לפני עשרות שנים, והוא כשר לתקיעה, והשופר השמאל המאורך השחור, הוא שופר שאחד הילדים מצא לפני שנים רבות והילדים נהנו לתקוע בו, ולתקיעות מצוה רבינו לא רצה לצאת בו כי חשש שמא הוא שופר שאינו של איל.

כל הזכויות שמורות ©

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוך 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310